

पुनर्दशगुणितं 'प्रयुतं' । कृत्या त्रयेण लोकत्रयवर्तिनो भोगा प्राप्नोति ॥

(८) षष्ठं मन्त्रं व्याचष्टे । “अर्बुदाय स्वाहेत्याह । वाग्वा अर्बुदम् । वाचमेवावरुन्धे” इति । पूर्वोक्तं प्रयुतं दशगुणितं सत् 'अर्बुदम्', इत्युच्यते । वाग्देवतायाः शब्दविशेषाणां बहुविधत्वात् सैव 'अर्बुदं', इत्युपचर्यते । अतः 'वाचमेव', प्राप्नोति ॥

(९) सप्तमं व्याचष्टे । “न्यर्बुदाय स्वाहेत्याह । यो वै वाचो भूमा । तान्यर्बुदम् । वाच एव भूमानमवरुन्धे” इति । अर्बुदमेव दशगुणवृद्धौ सत्यां न्यर्बुदं भवति । पूर्वोक्तसङ्ख्यावाङ्मयविशिष्टाया वाचो यदत्यन्तवाङ्मयं 'तत्', एव 'न्यर्बुदं', तस्मात्तद्वाङ्मयं प्राप्नोति ॥

(१०) एवमुत्तरोत्तरदशगुणवृद्धियुक्तानां समुद्रादिसङ्ख्यानां तत्तत्सङ्ख्येयवस्तुप्राप्तिरित्येतद्दर्शयति । “समुद्राय स्वाहेत्याह ॥ १ ॥ समुद्रमेवाप्नोति । मध्याय स्वाहेत्याह । मध्यमेवाप्नोति । अन्ताय स्वाहेत्याह । अन्तमेवाप्नोति । परार्द्धाय स्वाहेत्याह । परार्द्धमेवाप्नोति” इति । ब्रह्माण्डाभिमानो परमेश्वरः परशब्देनोच्यते । तदीयस्यायुषोर्द्धं 'परार्द्धं', जनैर्व्यवह्रियमाणा सङ्ख्या तत्र पर्यवसिता, तद्धोमेन तत्सङ्ख्येयवस्तुप्राप्तिः ॥

(११) सङ्ख्यामन्त्राणां पर्यवसानं व्याख्यायोत्तरं मन्त्रद्वयं व्याचष्टे । “उषसे स्वाहा व्युष्टौ स्वाहेत्याह, रात्रिर्वा उषाः ।